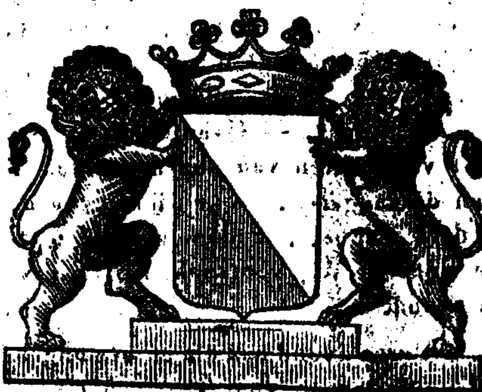
A°. 1839. N°. 5.

UTRECHTSCHE COURANT.

VRIJDAG, den 11. Januarij.

ITALIE.

ROME 24. December. Heden genieten wij het zeldzaam schouwspel, de straten en daken met sneeuw bedekt te zien. Het is vreemd, de oranje-, citroen- en rozenboomen in de sneeuw te aanschouwen. De vreemdelingen, welke alhier eene bestendige lente hadden verwacht, klagen over de koude. De koude is 4 gr. onder 0.

— De hertogin *van Wurtemberg*, dochter van den Koning van Frankrijk, is door het bezoek van haren broeder, den hertog *van Nemours*, te Pisa, niet beter geworden. De geneesheeren hebben de hoop op herstel echter nog niet opgegeven.

NAPELS 20. Dec. Daar de Etna rustig is geworden, begint de Vesuvius weder te leven. Sedert de twee laatste nachten was het vuur uit dien berg zigtbaar en de uitwerping van gloeijende steenen belangrijk.

— Heden wordt Z. M. de Koning van Sicilie alhier verwacht, daar beide zijne zonen alhier door de mazelen aangetast zijn.

— Wij hopen, dat de minister van politie mede zal terug komen, dewijl de straatrooverijen des nachts sedert eenigen tijd zoo zijn toegenomen, dat men in de levendigste straten der stad, eenige uren na zonnen ondergang, niet zeker is, uitgeplunderd te worden. De politie is de roovers wel op spoor en zijn er reeds vele gevat; doch de rooverijen nemen nog geen einde.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 5. Januarij. Bij het verbeteren van den straatweg, heeft men op een stuk grond, behoorende aan het Franciskaner Nonnenklooster in Gnesen, veel oud bewerkt zilvergereedschap, als lepels, kelken, ringen, enz. gevonden.

(*Preuss. Staatszeitung*)

— Uit Remagen schrijft men van den 30. Dec.: »Nabij onze stad loopt de straatweg tegen eene hoogte. De voerman *Erbes*, van Kreuznach, met een zwaar beladen wagen van Keulen komende, reed langs dien weg. De paarden liep scherp beslagen en de weg ongemeen glad zijnde, gleed de wagen achteruit en stortte in eene diepte van 80 voet. De wagen en de goederen waren verpletterd en de paarden dood; een derzelve werd door het geweld van den val in den Rijn geslingerd."

— Den 28. December, begaf zich de heer *von Hammer* te Sulau op de jagt met zijn 14 jarigen zoon. Eenige honderden schreden van zijne woning verwijderd, geraakte de riem van het geweer des zoons los, die achter zijnen vader liep; het geweer sloeg met den kolf op den hard bevroren grond, het schot ging los, en terwijl de zoon den loop opbeurde, leide hij onwillekeurig het schot naar het hart zijns vaders, welke dood ter aarde stortte.

— Uit Petersburg schrijft men van den 29. Dec.: »Eergisteren hadden wij hier eene koude van 11 graden.

»In Tobolsk was het in de dagen van den 17. tot den 19. November reeds zoo koud, dat 13 mannen en 2 vrouwen, die zich naar het land hadden begeven, dood zijn gevroren."

FRANKFORT, 6. Januarij. Onze dagbladen deelen berigten uit Pekin (China) mede van den 3. April. Twee prinsen van de keizerlijke familie *Tou-sé* en *Van Kuang* waren tot het christendom overgegaan, waarom de keizer heeft bevolen, dat aan beide hunne roode gordels zullen worden ontnomen, hunne namen van de geslachtlijst geschrapt en zij naar Elij (in Tartarije) worden gebannen, alwaar zij aan den nederigsten graad van slavernij zullen onderworpen zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7. Januarij. Heden morgen deelt de *Moniteur* de dépêche mede, welke het gouvernement heeft ontvangen nopens de bemagtiging van Vera-Cruz (het kasteel van St. Jean d'Ulloa). Het *Journal des Débats* zegt: »De drie kleurige vlag wappert op dat voor onverwinnelijk gehouden fort, hetwelk door 100 vaartuigen werd verdedigd. Het Mexikaansch leger heeft de stad Vera-Cruz moeten ontruimen. De haven is gedeblokkeerd. De prins *de Joinville* bevond zich op *la Créole*, welke korvet het bombardement mede heeft gemaakt. — De nooit tevreden oppositie verwijt het ministerie, Frankrijk buitenslands te hebben vernederd. Het ministerie heeft geantwoord in het voorgaande jaar door de bemagtiging van Constantine en nu door het vermeesteren van St. Jean d'Ulloa."

— Een nader berigt zegt, dat de Mexikanen 5 à 600 man hebben verloren, en dat bij de Franschen 34 man buiten gevecht zijn gesteld. De Franschen hebben 8000 kogels en 320 bommen op het fort geworpen. Het fregat *l'Iphigenie* heeft 160 kogels van het fort ontvangen.

— De gemalin van prins *Leopold* is van Brussel alhier aangekomen.

— Er hebben zich 31 leden der Kamer laten inschrijven om *voor* het adres te spreken, en 12 om hetzelve te bestrijden.

— De heer *Liadières* is heden begonnen de oppositie, die alleen het doel heeft, om het ministerie te vervangen, te bestrijden. Hij verklaarde, dat indien er nieuwe ministers aankwamen, deze niet beter, maar welligt slechter zouden handelen. De heer *Guizot* voerde daarop het woord; hij verklaarde, dat het tegenwoordig bestuur noodlottig voor het vaderland en den troon was. — De minister *Molé* gaf een gunstig tafereel van den staat des lands, en bestreed de aanvallen, die men tegen het bestuur deed. De heer *Thiers* (die op zijne beurt wel weer eens in het ministerie wenscht te komen) verklaarde zich tegen het kabinet, en meende dat het moest aftreden, *om plaats voor hem te maken.* (Dit laatste dacht hij, maar zeide het niet.)

— De *Phare de Bayonne* meldt, dat te Estella krijgsraad is gehouden, over een Carlistisch officier, die verscheidene gevangenen der Christinos heeft doen doodschieten. Hij is ter dood veroor-

BOEKBEOORDEELING.

Tafereelen uit Oost-Indië. Door J. OLIVIER Jr. 2 Deelen, met platen.

Te Amsterdam, bij G. J. A. BEIJERINCK.

De kundige schrijver, die langen tijd in Oost-Indië is geweest, schijnt onuitputbaar in zijne berigten over die gewesten, en evenwel zijn de laatste niet minder belangrijk dan de eerste. Men zal ze met genoegen lezen, vooral zij, die belang in onze overzeesche gewesten stellen. De schrijver zegt in dit zijn werk:

»Het komt iemand, die in Oost-Indië eenigen tijd heeft doorgebragt, en vooral hem, die de reis derwaarts meer dan eenmaal heeft gedaan, niet weinig vreemd voor, in het moederland zoo velen zijner landgenooten aan te treffen, die nopens dat zoo belangrijke, zoo kostelijke en uitgebreide gebied van Nederland altijd nog allerlei ongerijmde en geheel verkeerde denkbeelden koesteren; terwijl anderen zeer overdrevene en ongegronde begrippen van de gevaren der lange zeereis, en van den verderfelijken invloed van het klimaat hebben opgevat. In eenen tijd echter, waarin onze Oost-Indische bezittingen zulk een' hoogen graad van welvaart en beschaving hebben bekomen, waarin de handel in de steeds vermeerderende kostbare produkten van die gewesten steeds aanzienlijker wordt, en zeer veel tot den bloei en den voorspoed van het moederland bijdraagt, in zulk eenen tijd kan het niet anders dan hoogst nuttig en heilzaam geacht worden, de van ouds ingewortelde en nog bij zoo velen bestaande vooroordeelen en dwalingen aangaande deze fraaije en rijk gezegende gewesten, zoo veel men kan, door beschrijvingen van de ware gesteldheid van het land en van de bewoners, met wortel en tak uit te roeijen.

Wij zijn het met den schrijver eens: meermalen waren wij van de onkunde onzer landgenooten over onze Oost- en West-Indische bezittingen getuigen; eenmaal vroeg ons een onderwijzer, of Curaçao eene stad op het vaste land was. Het ware te wenschen, dat de heeren schoolopzieners en kostschoolhouders het goedvonden, om, voor de hoogste klassen, de belangrijke beschrijvingen over onze Oost- en West-Indien, als van D°. G. B. Bosch over West- en van J. Olivier over Oost-Indië tot prijzen te bestemmen, in plaatse van buitenlandsche boekwerken, waardoor zij de kennis van die landstreken, die zoo naauw aan ons verbonden zijn, welke zoo veel aan onze welvaart hebben bijgedragen en nog bijdragen, zouden helpen verspreiden, terwijl zij tevens daardoor onzen boekhandel zouden begunstigen.

De stijl van den heer *Olivier* is bekend als los en bevallig; de onderwerpen zijn talrijk, en wij zijn verlegen, welke wij als eene proeve zullen mededeelen. De druk is, gelijk men van den uitgever, den heer *Beijerinck*, gewoon is, goed; daarbij is dit werk vol met platen, welke hetzelve niet weinig tot sieraad verstrekken. Wij wenschen den uitgever een goed debiet toe!

Het bloedbad in de Moluksche wateren op bl. 75 van het 2de deel is merkwaardig, om dat geen schrijver daarvan tot nog toe de minste melding heeft gemaakt. De schrijver was er getuigen van. De toenmalige schout-bij-nacht en commissaris-generaal had order gegeven, om de roovers-prauwen in die wateren op te sporen en te vernielen. Op dien togt moest de scheepsbevelhebber tot viermalen die treurige pligt vervullen. Het vaartuig werd gepraaid, de vrouwen en kinderen aan boord genomen, en vervolgens de prauw in den grond geboord. De zelfopoffering van twee inlandsche vrouwen was treffende. Zij schenen, door hare betere kleeding en meer beschaafd voorkomen, de echtgenooten van de gezagvoerders der prauw te zijn. Men wilde haar niet in de straf der zeeroovers doen deelen, en mede voeren; doch zoodra het eerste schot van ons schip op de prauw gedaan werd, sprongen beide over boord en verdronken. Men poogde haar te redden, doch te vergeefs, zij hadden zoo veel zeewater ingezwolgen, dat zij als in een oogenblik in de golven gesmoord waren.

In een volgend nummer zullen wij, ter meerdere aanbeveling, eene proeve van den schrijfstijl des schrijvers over nemen.

deeld; doch voortvlugtig. De *Gazette* meent, dat men den belgischen generaal *van Halen*, die de Christinos aanvoert, en de Carlistische gevangenen bij honderden laat fusilleren, ook wel ter dood mogt veroordeelen. Hij noemt hem, *le farouche et sanguinaire van Halen.*

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, den 8. Januarij. Naar men verneemt, heeft de baron *von Wächter*, minister resident van Z. M. den Koning van Wurtemberg in deze residentie, namens zijn' souverein, in eene bijzondere audientie, aan Z. M. den Koning der Nederlanden en aan Z. K. H. den Prins *van Oranje* overhandigd het grootkruis der orde van de kroon van Wurtemberg.

— De Prins *van Oude* heeft gisteren het Koninklijk museum van schilderijen, het kabinet van zeldzaamheden, de Koninklijke bibliotheek en het penningkabinet bezocht. Heden heeft hij zich naar Leiden begeven, om aldaar het merkwaardige te bezigtigen, en alsdan herwaarts terug te keeren.

ARNHEM, 7. Januarij. Gisteren morgen is de alhier nieuw opgebouwde kerk voor de Hervormde gemeente plegtig aan de dienst des Heeren toegewijd door onzen oudsten leeraar, den Weleerw. Heer *H. H. Donker Curtius*, die daartoe tot tekst gekozen had: DEUT. 32: vers 3b, *Geeft onzen God grootheid!*

— Dezer dagen heeft Z. M. goedgevonden, op het speciaal fonds voor den aanleg van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem, eenen som van ƒ 9630,98 beschikbaar te stellen, ter voldoening der eigendommen, welke, ten behoeve van dien weg, in de gemeenten Driebergen, Doorn en Maarn moeten worden in bezit genomen.

DORDRECHT den 9. Januarij. Gisteren had, aan het veer van Rotterdam op Katendrecht, het ongeluk plaats, dat in het overvaren de stuurreep (het roer) van de met menschen en beesten gevulde pont brak, waardoor, bij het stormachtige weder, de pont niet meer op de golf gehouden kon worden, water schepte en eindelijk, doch gelukkig nabij het Katendrechtsche veer, zonk. Van de menschen is gelukkig niemand omgekomen, en de beesten, welke, toen de pont vol water liep, nog met moeite werden losgesneden, zijn allen naar den kant gezwommen, op twee na, die verdronken zijn.

UTRECHT, 9. Januarij. Het getal der studenten, op den 1. November 1838 aan deze Hoogeschool aanwezig, bedroeg 483, en wel

in de Faculteit der Godgeleerdheid	128.
» » » » Regtsgeleerdheid	95.
» » » » Geneeskunde	69.
» » » » Wis- en Natuurkunde	51.
» » » » Letteren	140.
	483.

Onder dit getal zijn niet begrepen diegene, welke wegens het afleggen van examens, enz., op de rol der studenten zijn ingeschreven, doch hunne studiën elders vervolgen.

— Men verneemt van goeder hand, dat de Heer W. P. DE C. VRUGT, Hof- en Kamerzanger van Z. M. den Koning der Nederlanden, en Mad. FORTUNATA MARINONI voornemens zijn, alhier op Maandag den 4. Februarij *in den Schouwburg* een Groot Vocaal en Instrumentaal Concert te geven, op hetwelk zich alsdan ook zal doen hooren de beroemde violist ERNST, die thans, zoo als een dagblad zich teregt uitdrukt, het kunstlievend publiek overal, waar hij optreedt, letterlijk in verrukking brengt. — Over de reeds zoo algemeen erkende verdiensten van onzen grooten Tenor zanger en de zangeres, welke wij nog zoo onlangs hier bewonderd hebben, zullen wij wel niet behoeven uit te wijden. Wij voorspellen Utrecht eenen heerlijken avond.

— Gisteren avond had alhier een ongeluk plaats, hetwelk het gevaar voor vrouwen op nieuw voor oogen stelt, om op een' stoof met vuur in te slapen. De weduwe *Simons* op het Vreeburg, eene moeder van 3 kinderen, geraakte, op haren stoel gezeten, door het vuur van den stoof in brand, wist zich, bij het ontwaken, niet te redden, en vlugte het huis uit. Op straat geraakte zij in volle vlam. Men bluschte de brandende kleederen zoo spoedig mogelijk; doch de ellendige toestand der ongelukkige laat zich niet beschrijven. Zij is naar het Ziekenhuis gebragt, en aldaar verpleegd. Men twijfelt aan hare herstelling.

— Uit Hoorn wordt gemeld: »Naar men verneemt, is er tot den laatsten November jl., bij het ministerie der Hervormde gemeente alhier, tot den herbouw der op den 7. Aug. des vorigen jaars afgebrande groote kerk, aan bijdragen en giften, ontvangen de aanzienlijke som van ƒ 9,914.32½, waaronder: uit Amsterdam ƒ 1,454.78½, 's Gravenhage ƒ 1,344.73½, Rotterdam ƒ 2,880.05½ (waaronder eene gift van ƒ 1,000); Maarsen ƒ 111.65, Zutphen ƒ 100, Zaandijk ƒ 151.40, Driebergen ƒ 208.20, Bloemendaal ƒ 190.50, Velzen ƒ 109.87½, 's Graveland ƒ 109, Zwaag ƒ 154.50, Haarlem ƒ 561.96, Oost-Zaandam ƒ 136.30, Vlaardingen ƒ 117.67½, Delft ƒ 193.55 en Leiden ƒ 558.43½. Behalve deze giften, zijn bij de te Hoorn benoemde commissie tot herbouw, nog andere particuliere bijdragen ingekomen, waaronder voor een nieuw orgel.«

— Hierbij is te voegen ƒ 1051.40 uit Utrecht, blijkens vroegere en onderstaande opgave.

Door de ondergeteekenden is, ten behoeve van de kerk te Hoorn, na de laatste opgave, nog met dankzegging ontvangen; in de collecte in de Jacobi-kerk, op den 30. Sept. ll., eene coupon Amort.-Sind. vers. 1. Oct. 1838, No. 48887, groot ƒ 22,50; 1 dito Losr. op de stad Amsterdam, No. 749, groot ƒ 50,00; van den weleerw. heer *van Doesburgh*, predikant te Wijk bij Duurstede, voor Wijk bij Duurstede ƒ 32,65; Cothen ƒ 7; Houten ƒ 2,50. Voorts nog van de gemeente Vleuten, uit handen van den weleerw. heer Hoitzema, predik. aldaar, ƒ 17; eene gift van ƒ 20; eene dito van ƒ 30; eene dito van ƒ 3; eene dito van ƒ 100, en eene dito van ƒ 5; nog twee coupons W. S, Nis. 54467 en 56672, elk van ƒ 12,37 5, te zamen ƒ 24,75, en eene Russ. coup. vers. 1. Jan. 1839, groot ƒ 50, zijnde No. 34186, zoodat de geheele som der vroeger en thans ontvangene giften, daaronder die van Wijk, Cothen, Houten en Vleuten bedraagt ƒ 1051,40.

Utrecht 4. Januarij 1839.

L. MERENS.
CH. G. MONTIJN.

— Te 's Gravenhage zijn geboren 1127 zoons, 1124 dochters, te zamen 2251 kinderen. Overleden 1589 personen, waarvan [illegible] van het mann., en 795 van het vr. geslacht. Gehuwd 557 paren. Echtscheidingen 2.

— In het afgeloopen jaar zijn te Rotterdam geboren 2859 kinderen, als 1436 van het mannelijk en 1423 van het vrouwelijke geslacht, zijnde 125 minder dan in 1837, toen er 2984 geboren werden; gehuwd in 1838, 648 paren. zijnde 16 paren minder dan in 1837, overleden in 1838, 2374 personen, 236 minder dan in 1837, toen er 2610 personen stierven.

— Te Haarlem zijn in het jaar 1838 geboren 463 zoons, 462 dochters, te zamen 925 kinderen, waarvan 18 paren tweelingen. Gestorven 361 personen van het mann., 361 van het vrouw. geslacht, te zamen 722. Getrouwd 198 paren.

— In Arnhem zijn, gedurende het jaar 1838, gehuwd 132 paar. Geboren 600, te weten: in huwelijk 277 van het mannelijk en 275 van het vrouwelijk geslacht; buiten huwelijk 27 van het mannelijk en 21 van het vrouwelijk geslacht. Overleden 348; 189 van het mannelijk en 159 van het vrouwelijk geslacht. Doodgeboren 39, 27 van het mannelijk en 12 van het vrouwelijk geslacht. Van elders als overleden in geschreven 17, 5 van het mannelijk en 12 van het vrouwelijk geslacht.

— Te Hoorn zijn in dat jaar geboren 181 zoons, 147 dochters, te zamen 328 kinderen. Overleden 291 personen, als 140 van het mann. en 151 van het vrouw. geslacht. Onder dit getal zijn niet begrepen 11 doodgeborene kinderen. Gehuwd 56 paren. Echtscheidingen 2.

— Te Vlaardingen zijn geboren 288 kinderen, als: 147 zonen en 141 dochters. Overleden 85 personen van het mannelijk en 87 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 172. Gehuwd 51 paren.

— In Zwolle zijn in 1838 geboren 585 kinderen, en wel 308 van het mannelijk en 277 van het vrouwelijk geslacht, zijnde 26 meer geboren dan in 1837; overleden zijn 401 personen, 199 van het mannelijke en 202 van het vrouwelijke geslacht, zijnde 38 meerder dan in 1837. Gehuwd zijn 128 paren.

— Te Dordrecht zijn in het jaar 1838 geboren 381 van het mannelijk en 386 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 776. Overleden zijn 607 personen, als 270 van het mannelijk en 337 van het vrouwelijk geslacht. Gehuwd 211 paren. In het vorige jaar 1837 hadden er 812 geboorten, 648 sterfgevallen en 203 huwelijken plaats gehad.

Wandelingen ter opsporing van Bataafsche en Romeinsche Oudheden, Legenden, enz.; door O. G. HELDRING. 1e St. Amsterdam, bij G. J. A. BEIJERINCK. 1838.

Voorzeker, hem, wiens hart voor den dierbaren grond zijner geboorte, met innige liefde klopt, wiens oog met welgevallen en eerbied tevens, op dien bodem der deugd en des heldenmoeds rust, hem heeft alles wat tot dat vaderland betrekking heeft, eene dubbele waarde.

Niets is dus natuurlijker dan dat ook deszelfs oudheden in vollen mate zijne belangstelling tot zich trekken; zoet is het hem, langs de terpen rond te dwalen, waaronder het stof van zijn voorgeslacht den grooten dag des ontwakens zachtkens tegensluimert; en indien hij soms van den bestoven sluijer des tijds, welke de zeden en gewoonten, de gebruiken en godsdienst zijner vaderen in digte plooijen omwikkeld houdt, een' slip, hoe klein dan ook, op mag heffen, ô dan is hem dit een genoegen, eene voldoening, welke hij voor geene schatten zoude willen afstaan.

Onder diegenen, welke door hunne onvermoeide opsporingen hier te lande, en wel bepaaldelijk in Gelderland, (dien bloemhof der zeven provinciën, dien tresoor van oudheden) de wetenschappen vooral aan zich verpligt hebben, komt gewis den waardigen Hemmenschen Predikant O. G. HELDRING, eene der eerste plaatsen toe.

Reeds in den *Gelderschen Volks-Almanak* (misschien de eenige ware *Volks-Almanak*, dien wij bezitten) voor 1838, zoo mede in de belangrijke *Bijdragen* van den heer IS. AN. NIJHOFF, schonk hij ons eenige merkwaardige aanmerkingen over den *Settenschen Woerd*, een driehoekige reep lands, ongeveer 24 morgen groot, welke, volgens de Romeinsche urnen, metalen fleschjes, blaauwe pullen, enz., dáár in groote menigte, ook door den schrijver zelven, opgedolven, in vroegere eeuwen tot eene *Bataafsche* begraafplaats gediend heeft. Bereids toen verheugden wij ons over den lichtstraal, dien, naar het ons voorkwam, niet verre af was, maar weldra een' nacht zou doordringen, wiens duisternis tot nog toe slechts door eene zwakke schemering getemperd werd. Thans is onze wensch vervuld: die lichtstraal is daar, en veel, dat tot heden ons donker was, heeft reeds helderheid ontvangen.

Met een jong student, van dezelfde zucht tot kennis doorgloeid, heeft de schrijver de onderneming aanvaard, alle belangrijke plaatsen van Gelderland te doorwandelen, om nieuwe ontdekkingen te doen, nieuwe oudheden op te sporen, en daarna zijne opmerkingen met een dubbel prijzenswaardig doel in het licht te geven.

Geen bezoekenswaardig plekje te Randwijk, te Homoet, te Setten, te Hervelt, te Elst, te Huissen, te Doornenburg, te Gent, te Bemmel, te Oosterhölt, te Slijkewijck, te Nijburg, te Heteren, te Hemmen, te Driel, te Millingen, enz., of het werd door hem dan ook bezocht en doorzocht; en wat daar slechts waardig gevonden werd, om de natie medegedeeld te worden, heeft hij in zijn werkje opgenomen.

Met innig genoegen hebben wij dit gelezen en herlezen; met eene reeks allerbelangrijkste, ons tot nog toe geheel onbekende zaken, heeft het onze kennis vermeerderd. Eene aangename verscheidenheid heerscht op iedere bladzijde; en de stijl, in plaats van dor en geleerd te zijn, gelijk men bij dusdanige onderwerpen al ligt konde verwachten, vloeit duidelijk en eenvondig daarhenen gelijk een helder beekje, dat tot op den goudgeelen bodem doorzigtig is; ja, ook hier heeft de schrijver van de *Natuur en de Mensch* getoond, den roem te blijven handhaven, waarmede hem het vaderland bekroonde.

Wij achten deze *Wandelingen* eene echte aanwinst voor den schat onzer oorspronkelijke letterkunde, en zien met verlangen het vervolg te gemoet; terwijl wij tevens van harte hopen, dat een allezins gunstig debiet den regtschapen schrijver in staat moge stellen, het heerlijk doelwit van deze zijne uitgave, te bereiken, namelijk: met alle kracht mede te werken tot het oprigten eener nieuwe Christelijke gemeente! —

Ten slotte schrijven wij, waar wij het boek openslaan, een paar bladzijden ter proeve af:

— Te Delft zijn, volgens de registers van den burgerlijken stand, gedurende het jaar 1838 geboren 325 zonen en 280 dochters, te zamen 605 kinderen (waaronder 10 tweelingen); gehuwd 136 paren, en overleden 480 personen, te weten 245 van het mannelijk en 235 van het vrouwelijk geslacht. Onder het getal der geborenen en ook onder dat der overledenen zijn begrepen 23 doodgeboren kinderen, en wel 12 zonen en 11 dochters; zijnde onder de overledenen ook geteld 16 personen, welke in het tijdelijk militair hospitaal of andere gestichten aldaar zijn overleden, doch tot andere gemeenten behoorden.

— Binnen Gouda zijn in 1838 geboren 285 zonen en 304 dochters, te zamen 589 kinderen, daaronder niet begrepen 22 zonen en 23 dochters als doodgeboren of levenloos aangegeven, te zamen 45 kinderen; gehuwd 118 paren, geene echtscheidingen; overleden 217 personen van het mannelijk en 254 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 471; dus 118 meerder geboren dan overleden.

— Uit de bij ons ontvangen tijdingen uit Oost-Indië, over de maanden Julij en Augustus ll., ontleenen wij het volgende:

Ter westkust van Sumatra worden de operatiën tegen het inlandsch hoofd Tamboesy, met succes voortgezet. De majoor Westemberg, die in de gevechten, waarvan wij in ons nommer van den 8. Novemb. ll. melding maakten, was gewond geworden, schijnt van zijne wonde nog niet hersteld te zijn. De majoor van Beethoven, die het bevel om de Noord van Padang voerde, was in den loop der maand Junij overleden, en door den majoor Schlosser opgevolgd geworden.

Eene beweging der Nederlandsche troepen, onder den kapt. Schoch, tegen Tamboesy, op den 22. Mei jl. uitgevoerd, had, zonder eenig verlies van onze zijde, den vijand genoodzaakt eene aanzienlijke uitgestrektheid terrein en ettelijke Bentings te verlaten.

Latere berigten van Padang melden, dat ook de majoor Schlosser, wegens ziekte, het bevel had moeten opgeven, en dat hetzelve alstoen is opgedragen geworden aan den majoor Hoyal, onderdirecteur der artillerie.

Men zegt, dat hier te lande brieven, regtstreeks van Sumatra's westkust zijn ontvangen, loopende tot den 8. September, en volgens welke de staat van zaken aldaar gunstig moet zijn. Wij hebben echter geene bijzonderheden, daarin voorkomende, vernomen.

Wij hebben in bovengemeld nommer reeds berigten uit de *Javasche Couranten* overgenomen, betreffende den staat van zaken in het Palembangsche. Wij kunnen ter aanvulling van die berigten nog mededeelen, dat nagenoeg al de oproerige hoofden in de districten Lakitan, Klingie, Blitie en Saling, zich onderworpen moeten hebben. Den hoofdaanlegger der onlusten in die streken, Toean Penjawer, had men echter nog niet meester kunnen worden; men meende, dat hij zich aan de uiterste grenzen van Lakitan ophield.

In het noordelijk gedeelte van het Palembangsche gebied, werden door zekeren Arabier, Said Mohamed, vele pogingen aangewend tot oproer; doch, uit de omstandigheid, dat hij niet veel volk bij zich had, meende men te mogen opmaken, dat hij niet veel bijval vond. De Sultan van Jambi had blijken van eene vriendschappelijke gezindheid jegens het Nederlandsche gouvernement gegeven, door het zenden naar het Nederlandsch fort te Moeara Kompeh, van zijnen broeder den Pangerang Ratoe, en van den Pangerang Deoatty, ten einde den genoemden Said Mohamed gevangen te nemen. Deze was echter bij tijds ontvlugt.

De maatregelen, door het gouvernement tegen de zeerooverij genomen, hebben in de wateren van Linga goede resultaten opgeleverd. (*De Avondbode.*)

— *Belgische berigten van 7. en 8. Jan.*

— Te Brugge zijn den 5. dezer twee Hollanders binnen gebragt, welke, niet op jagt waren, gelijk de Belgische dagbladen hebben gemeld, maar die door 2 vrienden over de grenzen werden geleid. Het is een zee officier en een koopman van Goes, die te West Capelle op eene onwettige wijze door kapitein *Ponthus* zijn gearresteerd.

— Het garnizoen van Venloo zal tot 3000 man gebragt worden. Er worden 5 buskruid magazijnen aangelegd.

Bijzondere Berigten.

PARIJS 8. *Jan.* De vrienden van het ministerie hebben door de zitting van gisteren de fondsen doen rijzen. De 3 pCt. zijn van 78,90 tot 79,20 gekomen en de 5 pCt. van 110,20 tot 110,45. Heden zijn de 5 pCt. 110,30 à 35. 4 pCt. 102,30 à 35. 3 pCt. 79,10 à 20. Nap. 99,50 à 30. Sp. act. 19⅞ à 18. Port. 21½ à ⅜. De Belgische waren steeds dalende.

— In de zitting van heden heeft de heer *Martin (du Nord)*, minister van koophandel, *tegen* het adres gesproken. Hij verwonderde zich, dat mannen als *Berryer*, *Guizot*, enz., zich laten mede slepen, en voorzag onheilen voor het land. Na hem heeft de heer *Duvergier* het woord gevoerd. Om half vijf ure was hij nog aan het spreken.

»Men moet erkennen, dat de ministers gisteren in de zitting veel toejuiching hebben ontvangen, en men denkt, dat het adres met eene geringe meerderheid zal worden verworpen. Dat het ministerie als dan nog de Kamer zou ontbinden, is niet waarschijnlijk.

»Men wil, dat de tijding van het overlijden van de prinses *Maria*, dochter des Konings, uit Pisa alhier reeds is aangekomen; doch dat dezelve voor de Koningin nog wordt verzwegen.

»Gisteren avond hebben de ministers eene bijeenkomst gehad, waarin over de zaak van Belgie gehandeld is. Men was het onderlings niet eens.

»Ten gevolge van de bemagtiging van St. Jean d'Ulloa zullen er, bij de marine vele bevorderingen plaats hebben.

»Den 4. was de stad de Larochelle weder rustig. De troepen hebben in de omstreken wagens met granen, welke door de landlieden waren aangevallen, terug gevoerd."

Het Hemmensche Kerkhof en de Wuust.

Door het onderzoek van zoovele oude begraafplaatsen in de *Over-Betuwe*, werd mijne belangstelling ten laatste ook op de plaats zelve mijner woning gevestigd, en de vraag ontwaakte: waar toch misschien hier eenmaal onze voorouderen hunne dooden ter ruste bragten?

De eenige plaats, waar de zwarte aarde in deze gemeente gevonden wordt, is juist op het kerkhof en rondom hetzelve. Naast de pastorij strekt zich dezelve nog eenige schreden verder over den akker van eenen landman uit.

Het was bij dezen, dat ik onderzoek deed, of hij ooit eenig bijzonder kenmerk eener begraafplaats in dezen akker gevonden had; hij zeide mij onlangs eene munt ontdekt te hebben. Toen hij mij dezelve gaf, zag ik, dat het eene der schoonste munten van TRAJANUS was, met het omschrift: *Imp. Trajano. Aug. Ger. Dac. Pmtrp.* en aan de andere zijde stond *Cos V. pp spqr optimo princ.*, met eene victorie, die een schild in de hand heeft, waarop in kleine letters staat, *Dacia*: zoo dat deze penning het duidelijk merkteeken in het woord *Cos. V.* (ten vijfden maal Consul) draagt, van in het Jaar 105 na Christus of in het Jaar 958 na de bouwing der stad Rome geslagen te zijn. Op de plaats zelve gekomen zijnde, vond ik er bij de eerste nasporing scherven eener gebrokene, edoch ruwe urne. Misschien heeft deze penning er echter bij behoord. Nog ontving ik eene tweede munt, met eenen tempel er op, die mij voorkwam gesloten te zijn: misschien een *Janus tempel*, het omschrift was echter uitgewischt. Aan de andere zijde van hetzelfde kerkhof had ik vroeger, bij het graven van eenen omstreeks acht voet diepen kuil, het bovenstuk eener Romeinsche kruik gevonden, door mij aan Professor VAN DER CHIJS naar Leijden gezonden en door zijn Hooggel. als echt erkend, en eenige stukken van grovere en kleinere Romeinsche urnen. Deze kleine kenmerken bragten mij tot de stellige overtuiging, dat misschien dit kerkhof outijds een der Hoven geweest is, die ter begraafplaats gediend hebben, misschien daarna op dezen *Hof* eene *Kerk* gebouwd is, en sedert dien tijd deze plaats den veranderden naam van *Kerkhof* draagt.

Dan ware éene en dezelfde plaats de stille rustplaats der vroegere ingezetenen, des ijzersterken Gimbers, des eenvoudigen krachtvollen Bataviers, des wereld bedwingenden Romeins, en van dengenen, die, onder de bediening des Evangelies, den troost des geloofs in zijn hart heeft kunnen rond dragen. Teregt mag dan aan deze plaats het schoone opschrift op het eenvoudige Kerkje gelden:

Hier wordt de rust geschonken.

Eene rust alleen gegund, wat naam zij ook droegen, welke godsdienst zij ook beleden.

Eenmaal, als de laatste stervaling zijne rust zal gevonden hebben, eenmaal, als de dood zijnen ijzeren schepter zal ter neder gelegd hebben, rijzen al de hier begravenen uit deze stille rustplaats op, om weg te dragen de vruchten huns arbeids hier beneden!

Stil zij hunne rust tot op dien dag! en ook gij, mijn jeugdige Broeder! die morgen reeds in deze uwe jongste woning neder zult dalen, ook u zij de rust gegund van een leven zoo schoon als kort, van een lijden, zoo lang als treurig!

Eenmaal, als de laatste nacht wegzinkt, dage ook voor u het morgenrood eens beteren levens!

Want de dooden wachten op den morgen.

Den morgen, ach, wanneer? G.

Etrennes Nationales, Chants Patriotiques, dédiés à son Altesse Royale, le Prince d'ORANGE; par AUGUSTE CLAVAREAU, Chev. de l'Ordre du Lion Néerlandais, Membre de la Société Litt. de Leyde, Correspondant de l'Institut, de Pays-Bas. Maestricht, chez F. BURY-LEFEBVRE. 1839.

Onder dezen titel heeft de dichter CLAVAREAU, reeds voordeelig bekend wegens zijne vertalingen van vele Nederduitsche nationale verzen, een lief bundeltje dichtstukjes in het licht gegeven, bevattende niet alleen de fransche overzettingen van BELLAMY, FEITH, TOLLENS, VAN LENNEP, enz., maar ook verzen van CLAVAREAU zelven, als: 12. *Octobre* 1837; *van Speijk; au général Chassé; Chant guerrier, avant le combat.*

tot het exerceren eener Azijnfabriek, met alles wat daartoe behoort, waarvan het Etablissement gevestigd zal zijn, in de Gemeente Maarssen, onder de firma van: VAN DER MUELEN en Compagnie, voor den tijd van twaalf achtereen volgende jaren, gerekend van de dagteekening der acte, en daarna stilzwijgend doorloopende, met bevoegdheid aan wederzijden, om dezelve als dan te kunnen eindigen, mits daarvan zes maanden bevorens opzegging doende.

Zijnde de voormelde acte geregistreerd als volgt: Geregistreerd te Utrecht, den derden Januarij 1800 negen en dertig, deel twee en negentig, folio honderd zestig recto, vak een, twee bladen met twee renvoijen; ontvangen voor regt twee gulden veertig cents, met de 23 opcenten, twee gulden vijf en negentig en een halve cents. $f 2.95^5$.

De Ontvanger.
(*was geteekend*) ROIJAARDS.

Uitgegeven voor Extract, uit de minute onder mij berustende.
VAN SCHERMBEEK
Notaris.

(89) *,* Op Dingsdag den 15den Januarij 1839, des voormiddags ten 10 ure en volgende dagen, zal men in het Lokaal van publieke Verkoopingen Achter Sint Pieter binnen Utrecht, ten overstaan van den Notaris MARTINUS WIGMAN, publiek verkoopen: *Eene aanzienlijke en uitgebreide partij MANUFACTUREN*: bestaande in gekleurde Zwitsersche KATOENEN, Percals, Jaconets, Neteldoek, gedrukte en gekleurde Thibet Merinossen en halfzijde Goederen in Coupons en stukjes voor Kleedjes, alle soorten van Chelassen, Ginghams, Naverino, Geborduurde en effen Neteldoeken, Linnens, Servetgoed en verdere witte Stukgoederen, Baaijen, Flanellen, Shawltjes, Fichus, Zijden gekleurde en witte Katoenen Zak- en Halsdoeken, enz., enz.; al het welk op Maandag den 14den Januarij 1839 van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 3 ure in gezegd Lokaal voor ieder te zien zal zijn.

(90) *,* *PUBLIEKE VERKOOPING* op de Heeren-Hofstede *Ouder-Hoek*, aan de rivier de Vecht, bij de Nieuwersluis, Gemeente Loenen, (op dag tot 1. Mei 1839), op Dingsdag den 15. Januarij 1839, des morgens ten 10 ure, van:

250 stuks zware, gave en tot werkhout geschikte Eikenboomen.
125 » Dito Iepenboomen.
30 » » Essenboomen.
20 » » Beukenboomen.
150 » » Lindenboomen.
Eene partij dito Willigen- en Sparrenboomen.
Eene aanzienlijke partij zwaar Essen- en Elzen Hakhout, en
Een Schuitenhuis (tot Afbraak).

Zullende dit alles afgenommerd, acht dagen vóór den verkoopdag, door de gegadigden kunnen worden bezigtigd.

Belangrijke Verkooping.

(97) *,* De ondergeteekende Stads-Vendumeester te Utrecht, zal op Dingsdag den 22. Januarij 1839, en 8 volgende dagen, des namiddags ten 5 ure, ten kantore van het STADS-VENDUHUIS aldaar, verkoopen: Eene aanzienlijke verzameling *BOEKEN*, in alle Talen en Wetenschappen; voorts *SCHILDERIJEN* en *PLAATWERKEN*, waarbij voorname artikelen van oude en hedendaagsche meesters; zeldzame *zilveren* en *koperen HISTORIE-PENNINGEN* en *MUNTEN*; eenige *Kaarten*, *Muzijk*, *Schrijfboeken*, *Rariteiten*, enz.; meerendeels nagelaten door den Wel Eerw. Zeer Gel. Heer CORN. Æg. VAN DEN YSSEL, in leven Predikant te Linschoten. De *Catalogus* is alom verzonden en à 20 cents te bekomen bij de Boekhandelaars C. BIELEVELT en J. G. ANDRIESSEN te Utrecht, terwijl dezelve op *franko* aanvrage dadelijk *franko* zal worden toegezonden.

E. L. GLINDERMAN.

(95) *,* Op Zaturdag den 26. Januarij 1839, des namiddags ten een ure, zal men aan den Stal, staande binnen Utrecht aan de noordzijde van de Ridderhofstad, ten overstaan van den binnen Utrecht residerende Notaris *HENDRIK VAN OMMEREN*, publiek verkoopen: twee Bruine MERRIE KOETSPAARDEN en een Schimmel MERRIE RIJPAARD, allen gelijktands, twee COUPÉ KOETSEN, drie spannen KOETSTUIGEN, eenige BITTEN, LIJSTEN, HAVERKIST, STALGEREEDSCHAPPEN en wat verder te voorschijn zal worden gebragt; alles des voormiddags op den dag der verkooping aldaar te bezigtigen.

(93) *,* *TE KOOP* een dubbele HARDSTEENEN STOEP, met 7 op- en aftreden, BORDES met ijzeren LEUNINGEN en BALIEN, het Bordes lang 2 el, 9 palm, 2 duim, breed 1 el, 2 palm, 6 duim, dik 2 palm; de Drempels lang 1 el, 2 palm, 5½ duim, breed 3 palm, 7 duim, dik 2 palm, alsmede eenige HARDSTEENEN DREMPELS van onderscheidene lengte en dikte, en blaauwe MARMEREN VLOERSTEENEN. Te bevragen bij E. VAN SWEDEN te Amersfoort. Brieven franco.

(104) De ondergeteekenden hebben de eer het publiek te berigten, dat zij op nieuw gesorteerd zijn in FRANSCH-MERINOSSEN, MOUSELINES DE LAINE, NAPOLITEINES, SCHAWLS, SATIN SAVAUBASIÈRE voor Mantels, BALKLEEDJES en andere artikelen geschikt voor Bals, welke bij haar tegen zeer billijke prijzen te verkrijgen zijn.

Utrecht, 10. Jan. 1839. DRESSE EN SMIT. Lijnmarkt, No. 43.

TE HUUR.

(62) *,* Tegens 1o. Mei: Een BOVENHUIS, met vrijen opgang, op het beste gedeelte der Oude Gracht, nabij de Gaardbrug, voorzien van 3 behangene en geplafonneerde Kamers met Stookplaatsen, Keuken met Pomp, Zolder en Meidenkamer, en verders alle gemakken. Te bevragen aldaar, Letter F. No. 170.

Nieuwe Postwagen Dienst.

(98) *,* Te beginnen op heden Vrijdag den 11. Januarij 1839, zal er van Utrecht vertrekken des morgens ten 10 ure, en vervolgens alle Dingsdagen en Vrijdagen eene DILIGENCE over Amersfoort, Voorthuizen, Apeldoorn naar Deventer en Zutphen, in verbinding te Deventer met eene dienst over Holten, Markelo, Goor, Delden, Hengelo, naar Oldenzaal, vise versa. — De Vracht voor Passagiers van Utrecht naar Deventer is f 3,15 cents. Van eene prompte en spoedige bediening kan men verzekerd zijn, waartoe zich de Ondernemers in de gunst van het geacht Publiek aanbevelen.

Het Kantoor is te Utrecht bij J. VAN DER VIJZEL, in *het Vergulde Poortje*, op de Neude, waar alle informatien te bekomen zijn.

De Ondernemer,
H. J. JANSEN.

MAGAZIJN
VAN
SCHILDER-, TEEKEN- EN SCHRIJFBEHOEFTEN, in 't Gros en in Detail,
VAN
H. J. VAN WISSELINGH,
Boek- en Kunsthandelaar,
Kalverstraat, nabij de Olieslagerssteeg,
te *Amsterdam*.

(92) *,* Dit Magazijn is ruim voorzien van alle benoodigdheden, welke tot eene komplete sortering van *Schilder-*, *Teeken-* en *Schrijfbehoeften* vereischt worden.

ENGELSCHE JAARBOEKEN,
VOOR 1839.

De nieuwste Fransche en Engelsche Cartonnages en eene menigte andere Objecten van Smaak, geschikt tot *Nieuwjaars Geschenken*.

Depôt van Engelsche VISITE-KAARTEN en SPEELKAARTEN in soorten.

Ook kan men zich aldaar abonneren op het copiëren van *Schilderijen*, *Teekeningen* en *Prenten*, als volgt:

	SCHILDERIJEN.		TEEKENINGEN.
Per Jaar	f 60.	Per Jaar	f 25.
Per half Jaar	- 35.	Per half Jaar	- 15.
Per vierde Jaar	- 20.	Per vierde Jaar	- 8.
Per Maand	- 7.	Per Maand	- 3.
Per Week	- 2.	Per Week	- 1.

In 't bezit gekomen zijnde van een allezints bekwaam *Werkman*, zoo durf ik mijne begunstigers het artikel van OLIE-VERW in blaasjes bijzonder aanbevelen.

(6380) *,* Door BROESE et COMP., te Breda, is alom de inteekening geopend en verzonden het uitvoerig *Prospectus* eener onderneming, getiteld:

MILITAIRE BIBLIOTHEEK, of verzameling van belangrijke MILITAIRE WETENSCHAPPELIJKE WERKEN van voorname Schrijvers.

In ééne serie van 10 deelen, tegen den prijs van f 31,80, (zijnde ruim 30 pCt. minder dan de oorspronkelijke uitgaven), betaalbaar met f 1,50 's maands.

Deze serie zal bestaan uit de volgende werken:

I. TAKTIEK DER DRIE WAPENS, INFANTERIE, KAVALLERIE en ARTILLERIE. Naar het Hoogd. van *Heinrich von Brandt*, Majoor bij den Generalen Staf in Pruissischen dienst, door *J. J. van Mulken*, Kapitein der Infanterie bij de Koninklijke Militaire Akademie. f 2,40.

II. WERKDADIGE STRATEGIE, van *C. von Decker*. Uit het Hoogd. vertaald door *J. C. van Rijneveld*, Kapitein der Artillerie bij de Koninklijke Militaire Akademie. f 1,40.

III. DE KLEINE OORLOG IN ZIJNE VERSCHILLENDE BETREKKINGEN. Naar het Hoogduitsch van *Heinrich von Brandt*, Majoor bij den Generalen Staf in Pruisische dienst, door *J. J. van Mulken*, Kapitein der Infanterie bij de Koninklijke Milit. Akademie. Verrijkt met 3 plans. f2,40.

IV. TERREINLEER. Bewerkt door Dr. *F. A. O'Etzel*, Majoor bij den Generalen Staf in Pruissischen dienst. Uit het Hoogd. vertaald, naar de tweede uitgave, door *G. A. van Kerkwijk*, Kapitein-Ingenieur bij de Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met drie plans. f 2,25.

V. BIJDRAGE TOT DE KENNIS DER VERSTERKINGSKUNST, met een Aanhangsel, bevattende opgaven, aanteekeningen, enz. voor de verschillende wapens, door *J. G. W. Merkes*, 1sten Kaptein Ingenieur, enz., enz. (Groot ruim 700 bladzijden met 18 uitslaande tabellen. f 2,50.

Voorts de voornaamste veldtogten uit de beroemde nagelaten werken van den Generaal CARL VON CLAUSEWITZ over den oorlog en de oorlogvoering, bestaande in de volgende:

VI. DE VELDTOGT VAN 1796 IN ITALIE. f 4,00.

VII. DE VELDTOGTEN VAN 1799 IN ITALIE EN ZWITSERLAND. (In het oorspronkelijke 2 8vo deelen). 1ste tot 5de Afdeeling. f 4,00.

VIII. Idem het 2de deel 6de tot 9de Afd. f3,75.

IX. RUSSISCHE VELDTOGT VAN 1812.

Uit te geven in één deel met

DE VELDTOGT VAN 1813 TOT AAN DEN WAPENSTILSTAND. MET EEN AANHANGSEL, HISTORISCHE BOUWSTOFFEN VOOR DE STRATEGIE BEVATTENDE, WELKE UIT DEZEN VELDTOGT GETROKKEN ZIJN f 4,50.

(*Van dit deel, als naar veler meening de belangrijkste veldtogten bevattende, zal het eerst eene vertaling het licht zien*).

X. OVERZIGT VAN DEN VELDTOGT VAN 1814 IN FRANKRIJK. MET EENE STRATEGISCHE KRITIEK VAN DIEN VELDTOGT. *Uit te geven in één deel; met:* DE VELDTOGT VAN 1815 IN FRANKRIJK, f 4,60.

Het is bovengemelden een streelend genoegen, na weinige dagen afzending van *Prospectus*, reeds eenen bijval in deze hunne onderneming te ondervinden, en met zulk een aanzienlijk getal Inteekenaars zich vereerd te zien, dat zij het voorgenomen plan van Uitgave der *Militaire Bibliotheek* als *stellig* kunnen aankondigen. — Reeds is de Russische Veldtogt van 1812 en 1813 tot aan den Wapenstilstand van den Generaal *Carl von Clausewitz*, ter perse, en de overige deelen zullen geregeld volgen.

De namen van *von Decker*, *von Brandt* en *von Clausewitz*, enz., zijn bij het Nederlandsche leger met roem bekend, en zij hopen alzoo door deze Uitgave bij te dragen, om den Officier zijne Bibliotheek langs eenen goedkoopen en gemakkelijken weg, met de onontbeerlijkste Krijgslektuur te doen verrijken.

De prijzen der Fondsen waren den 9. Jan.

Werk. schuld 2½ pCt. 54 à 54¼. Dito 5 pCt. 101 à 101¼. Kansbilj. 25¼ à 25⅜. Amort. Syndic. 4½ pCt. 94¾ à 95. Idem 3½ pCt. 79¼ à 79¾. Hand. Maatsch. 4½ pCt. 173½ à 174¼. Rusl. 5 pCt. 105¼ à 105⅜. Inschr. op 't Grootb. 6 pCt. 70¼ à 70½. Dito Cert. 6 pCt. 71⅞ à 72⅛.

UTRECHT, bij *L. E. BOSCH & Co.*